

እስሊም እና ክርስትና – ገጽጽራዊ አቀራረብ

የመጽሐፌ ሒስና ግምገማ

፩ሊሆም መንግሥቱ

ቶራሲ፣ ድ/ር ሙሐመድ ዒሉ አሌኸሉ

ትርጉም፣ አይታወቅም

አሳታሚ፣ ሑዲ ፕሬስ ሉሚት

የገጽ ብዙት፣ 91

የኅትመት ፩መን፣ 1989

ከፊለ 12 ባለፈው በዕዝራ 34 ዶ/ር ሙሐመድ የቤተ ክርስቲያን ፈጠራ ነው

ያለውን እና ኢየሱስን የአንድ አካባቢ ወይም ቀበሌ ብቻ ነቢይ መሆኑን

ሊያስረዳ የሞከረበትን ስሕተት ተመልክተን ነበር። ኢየሱስን የቀበሌ

ነቢይ ብቻ ማድረጉ ኢየሱስን ከሌሎች ነቢያት ጋር አቻ ለማድረግ እና

ከነቢያት ሁሉ አንዱ ብቻ እንደሆነ ለማስመሰል ነው።

ኢየሱስን ቀበሌያዊ ወይም ክልላዊ ነቢይ ለማድረግ የፈለገበት ነጥብ ላይ

ባለፈው ክፍል ባልኩት ላይ ጥቂት ልጩምር። ለሁሉም ሕዝቦች

አስፈራሪዎች ስለመላካቸው በሱረቱ ዩኑስ (ምዕ. 10)፥47 ለሕዝቦችም ሁሉ

መልክተኛ አላቸው። ይላል። በሱረቱ ፈጢር (ምዕ. 35)፥24 ደግሞ፣ እኛ

አብሳሪና አስፈራሪ አድርገን በውኑቱ (መምሪያ) ላክንህ፤ ማንኛውም ሕዝብ

በውስጧ አስፈራሪ ያላለፈባት የሰችም። ይላል።

እንግዲህ ሁሉም ሕዝቦች አስፈራሪዎች ወይም ነቢያት ተላኩላቸው

ማለት አይሁድም ከሕዝቦች ሁሉ አንድ ናቸውና ልክ እንደ ሌሎቹ ሕዝብ

ሁሉ ለነዚህም ክልላዊ ነቢያት ተልከውላቸዋል ለማለት ነው። ታዲያ

ለሁሉም ተልከው ከሆነ በቁርአን ውስጥ ለምድርነው የአይሁድ ነቢያት

ብቻ ተሞልተውበት የምናገኘው? ኢምራን፣ ሃሩን፣ ሙሳ፣ ኢብራሂም፣

ዩሱፍ፣ ዩኑስ፣ ያህያ፣ ዳዊድ፣ ሱሌይማን፣ ወዘተ የተጠቀሱትና

የተጠቀሙበት ሌሎች የሌሎች ለምን ይሆን? ደግሞስ ተመሳሳይ

የኢስሊም ሃይማኖት ለየሕዝቡ ተነግሮ ቢሆን ይህን መሳይ ትምህርቶች

በየአሕዛብ ታሪክ ውስጥ ከቶም የማይገኘው ለምን ይሆን?

ሌላ መነሣት ያለበት ጥያቄ፣ ሌሎቹ አሕዛብ ሁሉ የየራሳቸው ክልላዊ

ነቢያት ከኖሯቸው ሙሐመድ የመካና የመዲና ክልላዊ ነቢይ ብቻ ለምን

አልሆነም? አሕዛብ ሁሉ ሊቀበሉት የተገባው ነቢይ ሊሆን ተደረገ?

ሙሐመድ በመጀመሪያ በመካ ሲሰብክ ሰላማዊና ሌሎችን የማይነካ

ክልላዊ ይመስል ነበር። ሱረቱ አል ካፊሩን (109) ይህን ይናገራል፤

በላቸው፡- እላንተ ከሐዲዎች ሆይ፤ ያንን የምትግዛቸውን (ጣዖት አሁን)

አልግዛም። እናንተም አሁን የምግዛውን (አምላክ አሁን) ተገዢዎች

አይደላችሁም። እኔም ያንን የተገዛችሁትን (ወደፊት) ተገዢ አይደለሁም።

እናንተም እኔ የምግዛውን (ወደፊት) ተገዢዎች አይደላችሁም። ለናንተ

ሃይማኖታችሁ አላችሁ፤ ለኔም ሃይማኖቴ አለኝ።

ይህ የመካ ስብከት ነው፤ ያኔ ምንም ማስፈራሪያ፣ ምንም ማስገደጃ

የለም፤ ስብከቱ ላስላሳ ነው። እናንተ አምላክ አላችሁ፤ እኔም አምላክ

አለኝ ነው የሚለው። የኋለኛውና ይህን የሻረው የመጨረሻው ሱራ ሱረቱ

አል ተውባህ (ምዕ. 9)፥29 የመዲና አንቀጽ ሲሆን እንዲህ ይላል፡

ከነዚያ መጽሐፍን ከተሰጡት ሰዎች፤ እነዚያን በአላህ በመጨረሻው ቀን

የማያምኑትን፤ አላህና መልክተኛው እርም ያደረጉትንም እርም

የማያደርጉትንና እውነተኛውንም ሃይማኖት የማይቀበሉትን እነርሱ የተዋረዱ

ሆነው ግብርን በእጃቸው እስከሚሰጡ ድረስ ተዋጉዋቸው። ይላል።

መጽሐፍን የተሰጡት ሰዎች የሚለው አይሁድንና ክርስቲያኖችን ነው።

አይሁድ ወይም እስራኤላውያን እና ክርስቲያኖች በጠቅላላውና በተለይ

የውጊያው ዓላማ ናቸው ማለት ነው። ይህ ከክልላዊነት ወደ በላይነት

ሲሸጋገር የተነገረ ነው።

ዶ/ር ሙሐመድ አሳች ትምህርቱን በመቀጠል በመጽሐፉ ገጽ 51- 53

ኢየሱስ ያስተማረው ትምህርት ሙሉ ሳይሆን ጎዶሎ መሆኑንና ከፊሉን

ብቻ አስተምሮ ከእርሱ በኋላ ሌላ ነቢይ መጥቶ ሙሉውን እንደሚሰጥ

መተንበዩን ዮሐ 14፥26ን በመጥቀስ አስቀምጦአል። ገጽ 51-52 ላይ፤ የኢየሱስ ትምህርት ጎዶሎና ከፊል ነበር?

ዶ/ር ሙሐመድ የክርስትናን ጎዶሎነት ለማሳየት የኢየሱስ ትምህርት

ከፊል ወይም ጎዶሎ ሆኖ ይመጣል የተባለው አጽናኝ ሲመጣ ሙሉ

እንደሚሆን ሊያሳይ ሞክሮአል። ስለ አጽናኙ ለብቻ እንመለከታለን፤

እዚህ ግን፡ 'ከፊሉን እውነት ብቻይዘው መምጣታቸውን' ያለውን አሳብ

እናጢን።

ኢየሱስ ያስተማረው ትምህርት ከፊሉ የመሆኑን አሳብ ፈጽሞ
አላስተላለፈም። ትምህርቱ ከፊል ወይም ጎዶሎ ሆኖ ሌላው መጥቶ
የሚጨምርበት መሆኑን ሳይሆን የሚመጣው አጽናኝ ከውጪ
የሚናገራቸው ሳይሆን በውስጣቸው ሆኖ ለእርሱ ካለው ወስዶ
የሚያስረዳቸውና ወደ እውነት ሁሉ የሚመራቸው መሆኑን ነው
የተናገረው። ጌታ በዮሐ. 16፥12-15 ያለውን እንመልከት። 'የምነግራችሁ

ገና ብዙ አለኝ፤ ነገር ግን አሁን ልትሸከሙት አትችሉም' ብሎ የተናገረው
ከፊልና ጎዶሎ ትምህርቱን ማውሳቱ ሳይሆን እርሱ ከሄደ በኋላ
አብሮአቸው በውስጣቸው እየኖረ ከሚመራቸውና ከሚያስተምራቸው

መንፈስ ቅዱስ ኅልውና ጋር የተያያዘ ነው።

ገና የሚነግራቸው ነገር ኖሮ ካልነገራቸው፤ ያልነገራቸው እነርሱ
ሊሸከሙት ስላልቻሉ ነው። ካልቻሉ ደግሞ ተስፋ የተሰጣቸው
የሚመጣው አጽናኝ የሚያስችላቸው ነው ማለት ነው። የሚመጣው
አጽናኝ ለእርሱ ካለው ወስዶ የሚናገር ከሆነ (ዮሐ. 16፥12-15)
የሚናገረው ተመሳሳይ እንጂ ተቃራኒ ነገር አይሆንም ማለትም ነው።

የኢየሱስ ትምህርት ያልተሟላ ከሆነ ዶ/ር ሙሐመድ የሚለው ይህን
ጎዶሎ ትምህርት ሙሐመድ አሟልቶ አቅርቦታል የሚል ይመስላል።
ከዚህ በፊት ካየናቸው ክፍሎች ብቻ እንኳ የሙሐመድ ትምህርት
ከወንጌሉ የተለየና የራቀ እንደሆነ ተመልክተናል። ለምሳሌ፤ ወንጌላት
የኢየሱስን በመስቀል መሞት፤ መቀበርና ከሙታን መነሣት በግልጽ
ሲጽፉ ቁርኣን እና ሙሐመድ ግን አልተስቀለም፤ አልሞተም፤ አልተነሣም
ይላሉ። ስለዚህ ሙሐመድ ይህ አጽናኝ ሊሆን ከቶም ሊታሰብ እንኳ

የማይቻል ነው።

እውን ኢየሱስ ስለ ሙሐመድ ትንቢት ተናግሮአል?

ዶ/ር ሙሐመድ ያለ ምንም ዐውድ ዮሐ. 14፥26 ስለ ኢስላም ነቢይ ስለ
ሙሐመድ እንደተነገረ ቀጥተኛ የኢየሱስ ትንቢት አድርጎ መጻፉ
ጥቅሱንም ሆነ ትንቢቱን በቀረቢታ እንድናየው ያስገድደናል።
ጥቅስን ከስፍራው ፈንቅሎ መጥቀስ ትክክል ባይሆንም በዐውዱ

እስከናየው ድረስ በመጀመሪያ ይህ የተጠቀሰው ዮሐ. 14፡26 የሚለውን እንይ፤ አብ በስሜ የሚልከው ግን መንፈስ ቅዱስ የሆነው አጽናኝ እርሱ ሁሉን ያስተምራችኋል እኔም የነገርኋችሁን ሁሉ ያሳስባችኋል። ይህ ኢየሱስ ካረገ በኋላ ስለሚመጣውና ከሞት ከተነሣ በ40ኛው ቀን ካረገ ከ10 ቀናት በኋላ በ50ኛው ቀን በበዓለ ጎምሳ ስለወረደው ስለ መንፈስ ቅዱስ የተነገረ ነው። ይህን ስለ መንፈስ ቅዱስ የተነገረ ቃል ነው ዶ/ር ሙሐመድ ስለ ኢስላም ነቢይ ስለ ሙሐመድ የተነገረ ነው የሚለው። ይህ ብዙ የኢስላም አስተማሪዎች አጽንተው የሚናገሩት ነው። ዶ/ር ሙሐመድም ሆነ ብዙ ሙስሊሞች ከኢየሱስ ስለ ሙሐመድ የተነገረ ትንቢት የሚፈልጉት በሱረቱ አል አዕራፍ (ምዕራፍ 7) ቁ. 157

እንዲህ የሚል ቃል በመኖሩ ነው፤

ለነዚያ ያንን እነሱ ዘንድ በተውራትና በኢንጂል ተጽፎ የሚያገኙትን የማይጽፍና የማያነብ ነቢይ የኾነውን መልእክተኛ የሚከተሉ ለኾኑት (በእርግጥ እጽፋታለሁ)

በበጎ ሥራ ያዛቸዋል፤ ከክፉም ነገር ይከለክላቸዋል. . .።

በሱረቱ አል ሶፍ (ምዕራፍ 61) ቁ. 6 ደግሞ፡

የመርየም ልጅ ዒሳም፡- የእስራኤል ልጆች ሆይ እኔ ከተውራት በፊቴ ያለውን የማረጋገጥና ከኔ በኋላ በሚመጣው መልክተኛ ስሙ አሕመድ በኾነው የማበስር ስኾን ወደናንተ (የተላከሁ) የአላህ መልክተኛ ነኝ ባለ ጊዜ (አስታውስ) በግልጽ ታምራቶች በመጣቸውም ጊዜ ይህ ግልጽ ድግምት ነው አሉ።

የሚል ቃል በመኖሩ ነው። በነዚህ ጥቅሶች የማይጽፍና የማያነብ ነቢይ

የተባለው ሙሐመድ በኢንጂል (ወንጌል) ውስጥ ተጽፎ መገኘቱ

እንዲሁም የመርየም ልጅ ዒሳ (ኢየሱስ) ከእርሱ በኋላ ስሙ አሕመድ

የተባለ አረጋጋጭ እንደሚመጣ መናገሩ ነው የተጻፈው። ችግሩ ይህንን

ትንቢት ኢየሱስ ባለመናገሩና ይህ ትንቢት በወንጌላት ውስጥ ስለማይገኝ

ይህንን ሊያረጋግጥ የሚችል ነገር መፈለግና መገኘት ኖሮበት ለዘመናት

ወንጌላት ተበርብረዋል። አንዴ የተነገረው ጠፍቶአል ሲባል፤ ሌላ ጊዜ

ተርጓሚዎች በርዘውታል ሲባል፤ ሌላ ጊዜ፤ አጽናኙ የተባለው

ጳጳስ የተባለው የግሪክ ቃል ፓራክሌቶስ ሳይሆን ፔሪክሌቶስ

የሚለው ተለውጦ ነው ሲባል እዚህ ተደርሶአል። እነዚህን ሁሉ

መሠረተኛው የሐሰት ክሶች ደጋግፎ ለማቆም ሊቀርብ የሚችል ማስረጃ ግን አልተገኘም። ፔሪክሎቶስ ተብሎ ኖሮ እንኳ ቢሆን ከጥንታውያን የብራናና የፓፒረስ ጽሑፎች ውስጥ ፓሪክሎቶስ የሚለው ቃል ፔሪክሎቶስ ተብሎ የተጻፈበት አንድም ጽሑፍ አልተገኘም። ግሪክ ደግሞ ግልጽ አናባቢ ፊደላት ያሉት ቋንቋ ነውና ተናባቢ ፊደላትን ወስደን እንደወደድን ልንለውጥ ቀዳዳ አይከፍትልንም። ለምሳሌ፡ አንዲት ልጅ ስሟ ወርቁቱ ቢሆን፤ 'ወረቀት' ስትባል አቤት አትልም። ልክ እንደዚያ ማለት ነው። ግሪክ አናባቢ ብቻ ሳይሆን ማጥበቂያ ምልክቶችም አሉት። ኢየሱስ የተናገረው ስለ ሰው ሳይሆን ከሰው በላይ ስለሆነ አካል መናገሩ መሆኑን ዐውዱን ሳንነካው ጥቅሱን ብቻ እንኳ ብናይ በጣም ግልጽ ሆኖ የሚታይ ነው። አብ በስሜ የሚልከው ግን መንፈስ ቅዱስ የሆነው አጽናኝ ስለሚል ይህ አጽናኝ በኢየሱስ ስም የሚላክ አጽናኝ ነው። ደግሞም መንፈስ ነው እንጂ ሰው አይደለም። የዮሐ. 14፡26 ዐውድ የሚጀምረው ከዮሐ. 14 መግቢያ ጀምሮ ነው። ወደ ዮሐ. 16ም የሚዘልቅ ነው። በነዚህ ምዕራፎች ጌታ ለሐዋርያቱ የሰንብት ቃል እየተናገረ ነው።

በተለይ ከቁ. 15 ጀምሮ ስለ አጽናኙ ይናገራል። አጽናኙ፦

☐ ለዘላለም የሚኖር ነው፤ አጽናኝ (ጳጳራዊ) ተብሎአል፤ ቁ. 15-16

☐ ዓለም የማይቀየርና የማይቀበለው ነው፤ ቁ. 17

☐ በደቀ መዛሙርቱ ውስጥ፤ በውስጣቸው የሚኖር ነው፤ ቁ. 17

☐ አብ በኢየሱስ ስም የሚልከው ነው፤ ቁ. 26

☐ ኢየሱስ የነገራቸውን ሁሉ ያሳስባቸዋል፤ ቁ. 26

ወደ ዮሐ. 16 ስንዘልቅም ይህ የአጽናኙ ማንነትና ሥራ ይቀጥላል። ኢየሱስ ካልሄደ አጽናኙ ወደ እነርሱ አይመጣም፤ ቁ. 7

☐ ላኪው ኢየሱስ ነው፤ ቁ. 7

☐ አጽናኙ ዓለምን ይወቅሳል፤ ቁ. 8-11። ከሚወቅሳቸው ጉዳዮች አንዱ

በኢየሱስ ስለማያምኑ ነው፤ ቁ. 9-10

☐ ቁ. 12-15 ወደ እውነት ይመራል፤ ከራሱ አይናገርም፤ ለኢየሱስ ካለው

ወስዶ ይናገራል፤ ኢየሱስን ያከብራል።

ኢየሱስ ስለ ሙሐመድ ትንቢት ተናግሯል ብለው ሙስሊሞች ጌታ ስለ

መንፈስ ቅዱስ የተናገረውን ለመጥቀስ ሲፈልጉ ወንጌሉን ያነብባሉ።

በሌላ በኩል ግን ወንጌሉ (ኢንጂል) ጨርሶ ጠፍቶአል ወይም ተበርዞአል

ይላሉ። ከጠፋ ይህኛው ለምን ተጠቀሰ? ለምን አልጠፋም ወይም

እንዴት ተገኘ? ወይስ ይህኛው ያልጠፋውና ያልተበረዘው ነው?

ሙስሊሞች ይህንን ጥቅስ (ዮሐ. 14፥26ን) ስለ ሙሐመድ የተነገረ ነው

ብለው ካመኑ ዐውዱ የሚያስተምረውን ሁሉ መቀበል ይኖርባቸዋል።

አሳዛኙ እውነት ግን ብዙ ጊዜ እንደ ኢንጂል ማስረጃ አድርገው

የሚያቀርቡትን የዮሐንስን ወንጌል እንኳ ሙሉ በሙሉ አይቀበሉትም።

ከስፍራው የወለቁ ጥቅሶችን እንደ ማስረጃ አድርገው ሲያቀርቡ

ሙሉውን ዐውድ ደግሞ ፈጽሞ አይፈልጉትም። ይህ ትልቅ ተቃርኖ

ነው።

ስለ አጽናኙ ስለ መንፈስ ቅዱስ የተነገረው ተስፋ ሙሐመድ የተነገረ

ከሆነ ሙሐመድ ለዘላለም የሚኖር መሆኑን፤ ዓለም የማያየውና

የማይቀበለው መሆኑን፤ በደቀ መዛሙርቱ ውስጥ የሚኖር መሆኑን፤

የተላከው በኢየሱስ ስም መሆኑን፤ ኢየሱስ የነገራቸውን ሁሉ የሚያሳስብ

መሆኑን፤ ላኪው ራሱ ኢየሱስ መሆኑን፤ በኢየሱስ የማያምኑትን በእርሱ

ስለማያምኑ የሚወቅስ መሆኑን፤ ኢየሱስን የሚያከብር መሆኑን ሁሉ

አብረው መቀበል ሊኖርባቸው ነው። ይህ ደግሞ ቀላል ጉዳይ አይደለም።

ሙሐመድ አጽናኙ ከሆነና አጽናኙን የላከው ኢየሱስ ከሆነ ሙሐመድን

የላከው ኢየሱስ መሆኑን መቀበል ግድ ነው። ገሚሱን ተቀብሎ ገሚሱን

የመተው መብት ካልተጠቀሙ በቀር የአጽናኙ ወይም የሙሐመድ ላኪ

ኢየሱስ ነው ካሉ ኢየሱስ እግዚአብሔር መሆኑን የመቀበል ግዴታ

ውስጥ መግባት ይኖርባቸዋል። ይህ አጽናኙን መንፈስ ቅዱስን ሙሐመድ

ነው ማለገት ብዙ ቀዳዳዎች ባሉበት ዕቃ ወይም በወንፊት ውኃ መቅዳት

ይመስላል። ከላይ የተደረገደሩትን ነጥቦች በመጠኑ በትንን ብንመለከት፤

ሀ. ጌታ ከስቅለቱ በፊት ስለ እርሱ መሄድና ስለ አጽናኙ መምጣት

ተናግሮ ነበር፤ ዮሐ. 14፥15-17፥26፤ 16፥7-15። ከነዚህ ጥቅሶች ስናጤን

ይህ አጽናኝ ሰው አለመሆኑ በግልጽ ይስተዋላል።

ለ. 'ለዘላለም ከእናንተ ጋር እንዲኖር' 14፥15-16። ይህ አጽናኝ

ከሐዋርያቱና ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ለዘላለም የሚኖር ነው ማለት ነው።

ዘላለማዊነትን የተጎናጸፈ መንፈስ ነው ማለት ነው። ሙሐመድ ይህ ነው ማለት ከቶም የማይቻል ነው።

ሐ. ደግሞም 'ከእናንተ ጋር' ይላል። እናንተ የተባሉት ሐዋርያቱ ናቸው። ሐዋርያቱ በሙሉ ደግሞ ቀጥሎ ባሉት 40ና 50 ያህል ዓመታት በሙሉ ሞተዋል። ሙሐመድ እንደምን ሆኖ ከዚያ በፊት ኖሮ ነው ከእነርሱ ጋር የሆነው? ይህንን የሚቀበሉና የሚያስተምሩ ሙሐመድ ከመወለዱ ከ600 ዓመታት በፊት የነበረ መሆኑን ማረጋገጥ ይኖርባቸዋል፤ ወይም እነዚያ ጌታ የተናገራቸው ሐዋርያቱ ከ600 ዓመታት በላይ የኖሩ መሆናቸውን ማረጋገጥ ይኖርባቸዋል። ሁለቱም ሊሆኑ አይችሉም። ደግሞም በምንም ስሌት ከ570-632 የኖረው ሙሐመድ ከመወለዱ ከ500 ዓመታት ቀድሞ በሐዋርያቱ ዘመንና ዘንድ ሊኖር አይችልም። ይህንን ዶ/ር ሙሐመድም ያውቀዋል።

መ. በዚሁ ጥቅስ በ14፡17 'ነገር ግን ከእናንተ ዘንድ ስለሚኖር በውስጣችሁም ስለሚሆን' ይላልና ይህ አጽናኝ በሐዋርያቱ ዘንድ ብቻ ሳይሆን በውስጣቸውም የሚኖር ነው። ይህ አጽናኝ ሙሐመድ ከሆነ በክርስቶስ ተከታዮች ውስጥ ይኖራል ማለት ነው። እንዳንዶች አዎን ትምህርቱ በውስጣችን ይኖራል ይላሉ። ቃሉ የሚለው ግን የሚኖረው ትምህርቱ ሳይሆን እርሱ ራሱ እንደሚኖር ነው የሚለው። ደግሞም በውስጣቸው የሚኖረው በሙስሊሞች ሳይሆን በኢየሱስ ተከታዮች ነው። እንግዲህ ሙሐመድ በኢየሱስ ተከታዮች ውስጥ መኖሩን ሊያረጋግጡ ግድ ሊሆን ነው። ቃሉ የሚለው ያንን ነውና።

ሠ. 'እኔ ብሄድ ግን እርሱን እልክላችኋለሁ' 16፡7፤ አጽናኙ ሙሐመድ ነው ብለው የሚያስተምሩ ሰዎች ይህንንም ሳይቀንሱ መቀበል አለባቸው። አጽናኙን የላከው ኢየሱስ ከሆነና ሙሐመድ አጽናኙ ከሆነ ሙሐመድን የላከው ኢየሱስ ነው ማለት ነው፤ ስለዚህ ላኪው ኢየሱስ ከሆነ መልእክተኛው የላኪው መልእክተኛ ነው ማለት ነው። ሙሐመድም ሆኑ ሙስሊሞች ይህንን ከተቀበሉ ኢየሱስ የሙሐመድ ላኪ ከሆነ የሙሐመድ ጌታም ነው ማለት ነው። ምክንያቱም ሙሐመድን የላከው አላህ ነው ብለው ነው የሚያምኑት። ሙሐመድ የአላህ

መልእክተኛ ወይም ረሱል ነው ካሉ፤ በዚህ ክፍል ደግሞ ላኪው ኢየሱስ ከሆነ ነጥቦቹን ማገናኘቱና፤ ሙሐመድ የኢየሱስ ረሱል ነው ማለቱ ቀላል ነው። መንፈስ ቅዱስ ሙሐመድ ከሆነ ሙሐመድን የላከው ኢየሱስ ነው ማለት ነው። ይህ ከሆነና ይህን የሚቀበሉ ከሆነ ኢየሱስ አላህ ነው ማለታቸው ነው። በዮሐንስ ወንጌል ደግሞ ላኪው ጌታ ክርስቶስ ራሱ ነው። የተላከው ጥቅስ የተጻፈበትን ከተቀበሉ የላከው ማንነት

የተነገረበትን ለምን አይቀበሉም?

ረ. ዓለምን ስለ ኃጢአት ይወቅሳል ብሎ 'በእኔ ስለማያምኑ' አለ፤ 16፡9-10። በኢየሱስ ስለማያምኑ ዓለምን ወቅሷል ሙሐመድ? አልወቅሰም።

እንዲያውም በግልጽ ኢየሱስ እንደሚሞትና እንደሚነሣ የተናገረውን ከዶ አስከዶአል። ኢየሱስ ከመሞቱ በፊት በግልጽ እንደሚሞትና ከሙታን እንደሚነሣ ያስተማረውን፤ "እኛ የአላህን መልክተኛ የመርየምን ልጅ አልመሲሕ ዒሳን ገደልን በማለታቸው (ረገምናቸው)፤ አልገደሉትም፤

አልሰቀሉትምም ግን ለነሱ (የተገደለው ሰው በዒሳ) ተመስለ... " ብሎ ነው

ያስተማረው። አልገደሉትም፤ አልሰቀሉትም። ሙሐመድ የኢየሱስን

ትምህርትም ሆነ የኢየሱስን ማንነት ኢየሱስ እንዳስተማረው

አላስተማረም። ይልቅስ የዚያን ተቃራኒ ነው ያስተማረው።

ሰ. የእውነት መንፈስ ተብሎአል፤ 16፡13። ስለዚህ ሙሐመድ ሰው፤

የዐረብ ሰው ሳይሆን መንፈስ ነው ማለት ነው። ሙሐመድ ተወልዶ

የኖረና የሞተ ሰው እንጂ መንፈስ አለመሆኑ የታወቀ ነው።

ሸ. 'ለኔ ካለኝ ወስዶ ይነግራችኋል' ተብሎአል፤ 16፡15። ይህ አጽናኝ

ለኢየሱስ ካለው ወስዶ የሚናገር ከሆነ፤ ሙሐመድ የኢየሱስን ትምህርት

ነው ማስተማር የነበረበት። ይህንን ሙሐመድ አላደረገም። ኢየሱስ

ያስተማረውን ትምህርት አልደገመም። እንዲያውም ተቃራኒውን ነው

ያስተማረው።

ቀ. ዮሐ. 14፡16 እኔም አብን እለምናለሁ ለዘላለምም ከእናንተ ጋር

እንዲኖር ሌላ አጽናኝ ይሰጣችኋል፤ እኔም አብን እለምናለሁ ካለ፤ አብ

ይህንን አጽናኝ የሚሰጥ ከሆነና ይህ አጽናኝ ሙሐመድ ከሆነ ሙስሊሞች

እንዴት ይህንን ቃል ይቀበሉታል። አብ የተባለውን ተቀብለውታል ማለት

ነው። ወይም ይህ ላኪው አብ እንደሆነ ወደው ተቀብለዋል ማለት ነው።

ከሆነ ቁርኣንን መቃወማቸው ነው። አብ ማለት አባት ማለት ነው።
ቁርኣን እግዚአብሔርን አባት ነው አይልም። የማንም አባት አይደለም
እርሱ አይወልድም ነው የሚለው። 112፥3 'አልወለደም፤ አልተወለደም'
ነው የሚለው። አብ ማለት ደግሞ አባት ማለት ነው፤ አባት ማለት ልጅ
ያለው ማለት ነው። ስለዚህ ጌታ አብን አብ ወይም አባት እንዳለው
እኛም እግዚአብሔርን አባታችን ብለን እንጠራለን። አባታችን ነውና።
ይህ የአባትና ልጅ ግንኙነት የግንኙነቶች ቁንጮ ነው። ሆኖም ይህንን
እውነት መስሊሞች አይቀበሉትም።